

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความรู้และการปฏิบัติงานในการดูแลเด็กของครูพี่เลี้ยง ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดกาฬสินธุ์
ชื่อนักศึกษา	นางสาวปาริชาติ ไชยสกิตย์
สาขาวิชา	การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง
ภาควิชา	การศึกษาอกโกรงเรียน
ปีการศึกษา	2541

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความรู้ในการดูแลเด็กของครูพี่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดกาฬสินธุ์ (2) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานในการดูแลเด็กของครูพี่เลี้ยง ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดกาฬสินธุ์ (3) เปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการดูแลเด็กของครูพี่เลี้ยง เมื่อจำแนกตามระดับความรู้ในการดูแลเด็ก และ (4) ประมาณความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ครูพี่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 205 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) และ (2) ผู้บริหาร จำนวน 7 คน และผู้ปกครอง จำนวน 14 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way - ANOVA) และการเปรียบเทียบพหุคุณ (Multiple Comparsion) ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความรู้ในการดูแลเด็กของครูพี่เลี้ยง ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนมากมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูพี่เลี้ยงมีความรู้ในลำดับสูงที่สุดด้านพื้นฐานการดูแลเด็ก รองลงมาคือ ด้านการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านกิจกรรมเสริมสร้างเพื่อพัฒนาการเด็ก ส่วน ด้านจิตวิทยาและพัฒนาการเด็กครูพี่เลี้ยงมีความรู้ในลำดับต่ำสุด
2. ระดับการปฏิบัติงานในการดูแลเด็กของครูพี่เลี้ยง ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการปฏิบัติ

งานทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับได้แก่ ด้านการดูแลและส่งเสริมสุขภาพอนามัยเด็ก ด้านการปลูกฝังนิสัยที่ดีให้กับเด็ก ด้านการปฏิบัติภาระประจำวัน ด้านการประเมินพัฒนาการเด็ก ด้านการประสานงาน และด้านการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก

3. เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการดูแลเด็กของครูพี่เลี้ยง ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับความรู้ในการดูแลเด็ก พบร่วม แต่ก่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มครูพี่เลี้ยงที่มีความรู้ระดับสูง และกลุ่มที่มีความรู้ระดับปานกลาง มีระดับการปฏิบัติงานในการดูแลเด็กมากกว่ากลุ่มที่มีความรู้ระดับต่ำ

4. สภาพการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า งบประมาณที่ได้รับมาจากกรมการศาสนา และการบริจาค แต่ส่วนใหญ่รับจากกรมการศาสนา ในการจัดการศึกษาเน้นการเตรียมความพร้อมให้เด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ไม่แบ่งคับการแต่งกายเด็ก ส่วนพระสงฆ์จะเข้าไปบูรณะศิลธรรมให้เด็ก และศูนย์มีความสัมพันธ์กับชุมชนดี สำหรับการปฏิบัติงานของครูพี่เลี้ยงจะเน้นการดูแลเด็ก ส่วนปัญหาในการดำเนินงาน คือ งบประมาณได้รับล่าช้าไม่เพียงพอ เด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ครูพี่เลี้ยงจัดประสบการณ์แบบเดิม ๆ ให้เด็ก สำหรับข้อเสนอแนะผู้บริหารเห็นว่า ควรเพิ่มงบประมาณ มีการจัดอบรมครูพี่เลี้ยง และศูนย์ควรเป็นอาคารเอกสารเอกเทศ

ผู้ปกครอง มีความคิดเห็นว่า เห็นด้วยในการจัดตั้งศูนย์ เพราะเป็นการแบ่งเบาภาระผู้ปกครองทำให้มีเวลาประกอบอาชีพได้ และเป็นการช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ผู้ปกครองไม่ค่อยมีส่วนร่วมเท่าไหร่ ส่วนมากจะบริจาคเงินและสมทบอาหารกลางวัน สำหรับการปฏิบัติงานของครูจะเน้นการดูแลเด็ก